

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

10 iulie 2013

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

în componență :

Președinte

Constantin Gurschi,

Judecători

Iurie Diaconu, Ion Arhiliuc,

examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de partea vătămată Ciobanu Nina, împotriva sentinței Judecătoriei Leova din 06 aprilie 2012 și deciziei Curții de Apel Cahul din 12 februarie 2013, în cauza penală în privința inculpaților

Roman Iurie Vasile, născut la 04 august 1989, originar și locuitor al s. Sîrma, r-nul Leova, cetățean al R. Moldova, anterior condamnat:

1) la 31 martie 2010, prin sentința Judecătoriei Leova, în baza art. 264 alin. (2), 90 Cod penal, la 4 ani închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probă de 3 ani;

Roman Andrei Gheorghe, născut la 10 decembrie 1993, originar și locuitor al s. Sîrma r-nul Leova, cetățean al R. Moldova, fără antecedente penale.

Termenul de examinare a cauzei

în instanța de fond:

09 februarie – 06 aprilie 2012,

în instanța de apel:

01 iunie 2012 – 12 februarie 2013,

în instanța de recurs:

04 iunie – 10 iulie 2013.

CONSTATĂ :

1. Prin sentința Judecătoriei Leova din 06 aprilie 2012, procesul penal în privința inculpaților Roman Iurie și Roman Andrei, privind comiterea infracțiunii prevăzute la art. 186 alin. (2) lit. b), c) și d) Cod penal, a fost încetat în legătură cu împăcarea părților.

2. În fapt, instanța de fond a constatat că în toamna anului 2011, inculpații Roman Iurie și Roman Andrei, aflîndu-se în s. Sîrma, r-nul Leova, au pătruns în casa cet. Ciobanu Nina, de unde tainic au sustras bunuri, cauzîndu-i părții vătămate o pagubă considerabilă, evaluată la 44.000 lei.

Instanța a notat că, în circumstanțele stabilite, vina inculpaților este dovedită pe deplin și acțiunile acestora se încadrează în baza art. 186 alin. (2) lit. b), c) și d) Cod penal, ca sustragerea pe ascuns a bunurilor proprietarului, comisă de două persoane, prin pătrundere în încăpere, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

Totodată, partea vătămată Ciobanu Nina a explicat în cadrul ședinței de judecată că furtul a fost sustras din casa ei și din aceste considerentele ea a depus o cerere la poliție. Din casă au fost sustrate 600 CD-uri, care erau ale ginerelei său, Babă Vitalie. Paguba de 44.000 lei este considerabilă.

În ședința de judecată partea vătămată a depus o cerere, în care a solicitat încetarea cauzei penale, deoarece s-a împăcat cu inculpații, iar ultimii, apărătorul lor și procurorul, au acceptat această soluție.

3. La 25 mai 2013, Babă Vitalie a declarat apel, în care a solicitat repunerea în termen și admiterea apelului, casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpații să fie trași la răspundere penală, încasându-se la ei în beneficiul său paguba materială de 44.000 lei și morală de 50.000 lei.

Apelantul a indicat că nu este recunoscut ca parte vătămată pe cauza dată, însă el este proprietarul bunurilor sustrate. A fost plecat peste hotare, iar la întoarcere a constatat lipsa bunurilor sustrate și a 3000 dolari SUA. A lăsat procură soacrei Cobanu Nina pentru a participa la examinarea acțiunii civile dar nu i-a acordat împuternicire de a se împăca cu inculpații.

3.1. La 25 mai 2013, a declarat apel și partea vătămată Ciobanu Nina, cerînd casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care de la inculpați să se încaseze paguba materială de 44.000 lei și morală de 50.000 lei.

Apelanta a invocat că incorect a fost recunoscută ca parte vătămată, deoarece bunurile sustrate nu-i aparțin, acestea fiind ale lui Babă Vitalie și fiica Babă Svetlana, care locuiesc în casă.

Ea nu a făcut cunoștință cu materialele cauzei și nu a știut că în cazul celor 3000 de dolari materialele au fost disjuse, că chipurile nu s-a constatat persoana care i-a sustras.

În ședința de judecată inițială ea a cerut să fie pedepsiți inculpații, dar în ședința următoare, la cerința procurorului, a scris după cum i-a dictat acesta o cerere de împăcare, neînțelegînd consecințele ei.

4. Potrivit deciziei Curții de Apel Cahul din 12 februarie 2013, apelul declarat de Babă Vitalie a fost respins ca inadmisibil, iar apelul declarat de partea vătămată Ciobanu Nina a fost respins ca nefondat.

La judecarea apelului, Babă Vitalie a depus o cerere, prin care a solicitat să fie recunoscut în calitate de parte vătămată, deoarece a fost prejudiciat prin furtul a bunurilor materiale și a banilor în sumă de 3000 dolari SUA.

Prin încheierea din 12 februarie 2013, instanța de apel a respins această cerere, indicînd că recunoașterea calității de parte vătămată a victimei poate fi realizată doar la faza urmăririi penale. Și doar prin ordonanța organului de urmărire penală. O asemenea atribuție îi lipsește instanței de judecată, indiferent de gradul de jurisdicție. Babă Vitalie nu a formulat cereri de recunoaștere în calitate de parte vătămată la faza urmăririi penale, or garanția acestui drept a fost respectată prin instituția controlului judiciar al urmăririi penale, dînsul fiind în drept, chiar și în cazul unui eventual refuz al organului de urmărire penală de a-l recunoaște parte vătămată, să conteste acest refuz.

Instanța de apel a reținut că apelantul Babă Vitalie nu deține nici una din calitățile procesuale stabilite în art. 401 alin. (1) pct. 1) – 5) Cod de procedură penală,

care i-ar permite să recurgă la această cale de atac. Cererea lui Babă Vitalie de a fi recunoscut în calitate de parte vătămată, depusă la instanța de apel, a fost respinsă. Nu au fost stabilite circumstanțe pentru a-l considera pe Babă V. justificat să atace sentința cu apel în temeiul pct. 6) alin. (1) art. 401 Cod de procedură penală, pentru care nu este necesară deținerea anumitei calități procesuale. Baba Vitalie are statut de victimă în condițiile art. 58 Cod de procedură penală, pentru deținerea căruia nu este necesară acceptarea sau recunoașterea din partea organului de urmărire penală sau a instanței de judecată. Însă victima nu este în drept să declare apel, decât în cazurile când întrunește și calitatea subiectului apelului stabilită la art. 401 Cod de procedură penală.

Referitor la apelul părții vătămate instanța de apel a notat că urmărirea penală a fost începută la 07.01.2012, pe art. 186 alin. (4) Cod penal, în baza plîngerii lui Ciobanu Nina din 07.01.2012, în care aceasta a indicat bunurile și banii sustrași, a accentuat că ei i-a fost cauzată o pagubă considerabilă, dar nu a specificat că bunurile și banii sustrași ar fi constituit proprietatea altei persoane.

Ciobanu Nina a semnat cererea de împăcare, cererea a fost pusă în discuție de către prima instanță în ședință publică, cu participarea părții vătămate, în cadrul căreia aceasta a confirmat faptul împăcării sale cu inculpații, fără a invoca că nu ar fi înțeles conținutul cererii sale sau că nu ar fi semnat-o liber.

5. La 30 aprilie 2013, partea vătămată Ciobanu Nina a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea sentinței și dispunerea rejudecării cauzei,

Recurenta a menționat că ea nu este corect recunoscută ca parte vătămată pe cauza dată, deoarece în urma acestei infracțiuni au suferit ginerele Babă Vitalie și fiica Babă Svetlana, care locuiau în casă și le aparțineau bunurile sustrase.

La fel, ea a specificat că a contestat acțiunile procurorului, care a influențat-o să semneze acordul de împăcare, dar inițial Babă Vitalie i-a interzis să facă această acțiune.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

6. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului respectiv pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.

Însă, conform art. 422, 418 alin. (1), 338 alin. (2) și (4), 231 alin. (3) Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei. Pronunțarea dispozitivului hotărîrii sau a hotărîrii integrale este publică, fapt despre care se consemnează în procesul-verbal. Copia de pe hotărîrea motivată se înmînează participanților prezenți la ședința de judecată. Participanților care nu s-au prezentat în ședința de judecată li se expediază, în termen de 3 zile, copia de pe hotărîrea motivată. La calcularea termenelor pe zile nu se ia în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește.

Din procesul-verbal al ședinței de judecată rezultă că la 12 februarie 2013 instanța de apel a pronunțat dispozitivul deciziei în prezența recurente și a anunțat că decizia motivată va fi pronunțată la 11 martie 2013 (*f.d. 365, 366-verso*).

Conform deciziei contestate, instanței de apel a pronunțat dispozitivul deciziei motivate la 11 martie 2013 și recurente i-a fost expediată copia de pe această hotărâre, prin scrisoare din 15 martie 2013 (*f.d. 271, 274*).

Deci, decizia contestată a fost pronunțată în condițiile legii la 11 martie 2013, iar termenul de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar urma să expire la sfârșitul zilei de 11 aprilie 2013.

Totodată, potrivit datei de pe recursul ordinar, plic și ștampila de înregistrare a recursului ordinar în cancelaria Curții Supreme de Justiție, acesta a fost întocmit la 25 aprilie 2013, depus la oficiul poștal la 29 aprilie 2013 și înregistrat la Curtea Supremă de Justiție la 30 aprilie 2013, adică peste termenul prevăzut de lege (*f. d. 283*).

Alte informații cu privire la data depunerii recursului respectiv în instanța de recurs nu există nici în dosar și nici în recursul nominalizat.

Este de menționat că alin. (2) din art. 230 Cod de procedură penală prevede expres că, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Prin urmare, durata termenului de recurs este stabilită prin lege. El nu poate fi prelungit sau scurtat de instanța de judecată. El este absolut, are un caracter imperativ și fatal, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac.

Conform art. 432 alin. (1), (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs va decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este declarat peste termen.

Circumstanțele enunțate relevă că, odată ce recursul de pe rol a fost declarat peste termenul legal, el urmează a fi declarat inadmisibil.

7. Conform art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 2), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de partea vătămată Ciobanu Nina împotriva sentinței Judecătorei Leova din 06 aprilie 2012 și deciziei Curții de Apel Cahul din 12 februarie 2013, în cauza penală în privința inculpaților Roman Iurie Vasile și Roman Andrei Gheorghe, ca fiind declarat peste termenul prevăzut de lege.

Decizia este irevocabilă, motivată și pronunțată la 10 iulie 2013.

Președinte

Constantin Gurschi

Judecători

Iurie Diaconu

Ion Arhiliuc